

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണേനാനരൺയസ്യ വധസ്തതസ്തസ്യ ശാപപ്രാപ്തിശ്ച

അഥ ജിത്വാ മരുത്തം സ
പ്രയയൗ രാക്ഷസാധിപഃ |
നഗരാണി നരേന്ദ്രാണാം
യുദ്ധകാങ്ക്ഷീ ദശാനനഃ || 7.19.1 ||

സമാസാദ്യ തു രാജേന്ദ്രാൻ
മഹേന്ദ്രവരുണോപമാൻ |
അബ്രവീദ് രാക്ഷസേന്ദ്രസ്തു
യുദ്ധം മേ ദീയതാമിതി || 7.19.2 ||

നിർജിതാഃ സ്ഥേതി വാ ബ്രൂത
ഏഷ മേ ഹി സുനിശ്ചയഃ |
അന്യഥാ കുർവതാമേവം
മോക്ഷോ നൈവോപപദ്യതേ || 7.19.3 ||

തതസ്ത്വഭീരവഃ പ്രാജ്ഞാഃ
പാർഥിവാ ധർമനിശ്ചയാഃ |
മന്ത്രയിത്വാ തതോഽന്യോന്യം
രാജാനഃ സുമഹാബലാഃ || 7.19.4 ||

നിർജിതാഃ സ്ഥേത്യഭാഷന്ത
 ജ്ഞാത്വാ വരബലം രിപോഃ |
 ദുഷ്യന്തഃ സുരമോ ഗാധി -
 ര്ഗയോ രാജാ പുരുരവാഃ || 7.19.5 ||

ഏതേ സർവ്വേബ്രവംസ്താത
 നിർജിതാഃ സ്ഥേതി പാർഥിവാഃ |
 അഥായോധ്യാം സമാസാദ്യ
 രാവണോ രാക്ഷസാധിപഃ || 7.19.6 ||

സുഗുപ്താമനരൺയേന
 ശക്രേണവാമരാവതീം |
 സ തം പുരുഷശാർദൂലം
 പുരന്ദരസമം ബലേ || 7.19.7 ||

പ്രാഹ രാജാനമാസാദ്യ
 യുദ്ധം ദേഹീതി രാവണഃ |
 നിർജിതോസ്തീതി വാ ബ്രൂഹി
 ത്വമേവം മമ ശാസനം || 7.19.8 ||

അയോധ്യാധിപതിസ്തസ്യ
 ശ്രുത്വാ പാപാത്മനോ വചഃ |
 അനരൺയസ്തു സക്രൂദ്ധോ
 രാക്ഷസേന്ദ്രമമാബ്രവീത് || 7.19.9 ||

ദീയതേ ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം തേ
 രാക്ഷസാധിപതേ മയാ |
 സന്തിഷ്ഠ ക്ഷിപ്രമായത്തോ
 ഭവ ചൈവം ഭവാമൃഹം || 7.19.10 ||

അഥ പൂർവം ശ്രുതാർഥേന
 നിർജിതം സുമഹദ് ബലം |
 നിഷ്ക്രാമത് തന്നരേന്ദ്രസ്യ
 ബലം രക്ഷോവധോദ്യതം || 7.19.11 ||

നാഗാനാം ദശസാഹസ്രം
 വാജിനാം നിയുതം തഥാ |
 രഥാനാം ബഹുസാഹസ്രം
 പത്തീനാം ച നരോത്തമ || 7.19.12 ||

മഹീം സംഛാദ്യ നിഷ്ക്രാന്തം
 സപദാതിരഥം രണേ |
 തതഃ പ്രവൃത്തം സുമഹദ്
 യുദ്ധം യുദ്ധവിശാരദ || 7.19.13 ||

അനരൺയസ്യ നൃപതേ
 രാക്ഷസേന്ദ്രസ്യ ചാദ്ഭുതം |
 തദ് രാവണബലം പ്രാപ്യ
 ബലം തസ്യ മഹീപതേഃ || 7.19.14 ||

പ്രാണശൃത തദാ സർവം
 ഹവ്യം ഹുതമിവാനലേ |
 യുദ്ധ്വാ ച സുചിരം കാലം
 കൃത്വാ വിക്രമമുത്തമം || 7.19.15 ||

പ്രജ്വലന്തം തമാസാദ്യ
 ക്ഷിപ്രമേവാവശേഷിതം |
 പ്രാവിശത് സങ്കുലം തത്ര
 ശലഭാ ഇവ പാവകം || 7.19.16 ||

സോഽപശ്യത് തന്നരേന്ദ്രസ്തു
 നശ്യമാനം മഹാബലം |
 മഹാർണവം സമാസാദ്യ
 വനാപഗശതം യഥാ || 7.19.17 ||

തതഃ ശക്രധനുഃപ്രഖ്യം
 ധനുർവിസ്ഫാരയൻ സ്വയം |
 ആസസാദ നരേന്ദ്രസ്തം
 രാവണം ക്രോധമൂർഛിതഃ || 7.19.18 ||

അനരൺധേന തേജമാത്യാ
 മാരീചശുകസാരണാഃ |
 പ്രഹസ്തസഹിതാ ഭഗ്നാ
 വ്യഭ്രവന്ത മൃഗാ ഇവ || 7.19.19 ||

തതോ ബാണശതാൻയഷ്ടൗ
 പാതയാമാസ മുർധനി |
 തസ്യ രാക്ഷസരാജസ്യ
 ഇക്ഷ്വാകുകുലനന്ദനഃ || 7.19.20 ||

തസ്യ ബാണാഃ പതന്തസ്തേ
 ചക്രിരേ ന ക്ഷതം ക്വചിത് |
 വാരിധാരാ ഇവാഭ്രഭ്യഃ
 പതന്ത്യാ ഗിരിമൂർധനി || 7.19.21 ||

തതോ രാക്ഷസരാജേന
 ക്രുദ്ധേന നൃപതിസ്തദാ |
 തലേനാഭിഹതോ മുർധ്നി
 സ രമാന്നിപപാത ഹ || 7.19.22 ||

സ രാജാ പതിതോ ഭൂമൗ
 വിഹ്വലഃ പ്രവിവേപിതഃ |
 വജ്രദഗ്ധ ഇവാരൺയേ
 സാലോ നിപതിതോ യഥാ || 7.19.23 ||

തം പ്രഹസ്യാബ്രവീദ് രക്ഷ
 ഇക്ഷ്വാകും പൃഥിവീപതിം |
 കിമിദാനീം ഫലം പ്രാപ്തം
 ത്വയാ മാം പ്രതി യുധൃതാ || 7.19.24 ||

ത്രൈലോക്യേ നാസ്തി യോ ദുന്ദ്വം
 മമ ദദ്യാന്നരാധിപ |
 ശങ്കേ പ്രസക്തോ ഭോഗേഷു
 ന ശൃണോഷി ബലം മമ || 7.19.25 ||

തസ്യൈവം ബ്രൂവതോ രാജാ
 മന്ദാസുർവാക്യമബ്രവീത് |
 കിം ശക്യമിഹ കർതും വൈ
 കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ || 7.19.26 ||

നഹ്യഹം നിർജിതോ രക്ഷ -
 സ്ത്വയാ ചാത്മപ്രശംസിനാ |
 കാലേനൈവ വിപന്നോഽഹം
 ഹേതുഭൂതസ്തു മേ ഭവാൻ || 7.19.27 ||

കിം ത്വിദാനീം മയാ ശക്യം
 കർതും പ്രാണപരിക്ഷയേ |
 ന ഹ്യഹം വിമുഖോ രക്ഷാ
 യുദ്ധ്യമാനസ്ത്വയാ ഹതഃ || 7.19.28 ||

ഇക്ഷ്യാകുപരിഭാവിത്വാദ്
 വചോ വക്ഷ്യാമി രാക്ഷസ |
 യദി ദന്തം യദി ഹൃതം
 യദി മേ സുകൃതം തപഃ |
 യദി ഗുപ്താഃ പ്രജാഃ സമൃക്
 തദാ സത്യം വചോഽസ്തു മേ || 7.19.29 ||

ഉത്പത്സ്യതേ കുലേ ഹൃസ്വി -
 ന്നീക്ഷ്യാകുണാം മഹാത്മനാം |
 രാമോ ദാശരഥിർനാമ
 സ തേ പ്രാണാൻ ഹരിഷ്യതി || 7.19.30 ||

തതോ ജലധരോദഗ്ര -
 സ്താഡിതോ ദേവദുന്ദുഭിഃ |
 തസ്മിന്നുദാഹതേ ശാപേ
 പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്ഛതാ || 7.19.31 ||

തതഃ സ രാജാ രാജേന്ദ്ര
 ഗതഃ സ്ഥാനം ത്രിവിഷ്ടപം |
 സ്വർഗതേ ച നൃപേ തസ്മിൻ
 രാക്ഷസഃ സോഽപസർപത || 7.19.32 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ ഏകോനവിംശഃ സർഗഃ ||